

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
*18 червня 2020 року,
протокол № 8.*

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

*18 червня 2020 року,
протокол № 8.*

М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ПОРІВНЯЛЬНЕ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»**

**для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 293 Міжнародне право
галузі знань 29 Міжнародні відносини
за денною формою навчання**

м. Хмельницький
2020

РОЗРОБНИК:

завідувачка кафедри цивільного права та процесу, докторка юридичних наук,
професорка

_____ С.Д. Гринько

20 травня 2020 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри цивільного права та процесу 20 травня 2020 року,
протокол № 10.

Завідувачка кафедри _____ С.Д.Гринько

20 травня 2020 року

Декан юридичного факультету

_____ С. А. Крушинський

20 травня 2020 року

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
1.2.	Лекції	–	4
1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	6
1.4.	Самостійна робота студентів	–	11
1.5.	Підсумковий контроль	–	17
2.	Схема нарахування балів	–	18
3.	Рекомендовані джерела	–	19
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	21

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми		Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
1.	Поняття та джерела цивільного права в зарубіжних країнах	8	2	2	-	-	4							
2.	Фізична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах	10	4	2	-	-	4							
3.	Юридична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах	7	2	1	-	-	4							
4.	Торгові товариства як суб'єкти цивільного права в зарубіжних країнах	7	2	1	-	-	4							
5.	Представництво в цивільному праві зарубіжних країн	8	2	2	-	-	4							
6.	Речові права в цивільному праві в зарубіжних країнах. Права на чужі речі	7	2	1	-	-	4							
7.	Право власності в цивільному праві в зарубіжних країнах. Право довірчої власності	7	2	1	-	-	4							
8.	Загальні положення про зобов'язання у цивільному праві зарубіжних країн	10	4	1	-	-	5							
9.	Забезпечення виконання зобов'язань у цивільному праві зарубіжних країн	7	2	1	-	-	4							
10.	Захист цивільних прав та інтересів	8	2	2			4							
11.	Договори в цивільному праві зарубіжних країн	9	2	2	-	-	5							

12.	Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн	8	2	2	-	-	4						
13.	Спадкове право зарубіжних країн	9	2	2	-	-	5						
	Всього за навчальний семестр	76	30	20	-	-	55						

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	<i>Поняття та джерела цивільного права в зарубіжних країнах</i>	2	-
1.1.	Поняття цивільного права в зарубіжних країнах.		
1.2.	Поняття цивільно-правової системи (сім'ї) та її основні складові.		
1.3.	Поняття та види джерел цивільного права в зарубіжних країнах.		
1.4.	Характеристика джерел цивільного права в окремих зарубіжних країнах.		
2.	<i>Фізична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах</i>	4	-
2.1.	Поняття фізичної особи в цивільному праві зарубіжних країн і її цивільно-правового статусу.		
2.2.	Цивільна правоздатність фізичної особи в праві зарубіжних країн.		
2.3.	Інститут безвісної відсутності (оголошення померлим) громадянина в праві зарубіжних країн.		
2.4.	Поняття та зміст дієздатності в різних цивільно-правових системах.		
2.5.	Обмеження дієздатності фізичних осіб		
3.	<i>Юридична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах</i>	2	-
3.1.	Поняття та ознаки юридичної особи в зарубіжних країнах.		
3.2.	Поняття та основні принципи правоздатності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних країн.		
3.3.	Класифікація юридичних осіб у зарубіжних правових системах.		
3.4.	Види юридичних осіб у континентальній цивільно-правовій системі		
3.5.	Види юридичних осіб та інші форми здійснення підприємництва в англо-американській цивільно-правовій системі		
4.	<i>Торгові товариства як суб'єкти цивільного права в зарубіжних країнах</i>	2	-
4.1.	Правові форми здійснення (торгової) підприємницької діяльності в зарубіжних правових системах.		
4.2.	Юридичні форми здійснення торгової діяльності в окремих зарубіжних країнах.		
4.3.	Поняття та види торгових товариств у праві зарубіжних країн.		
5.	<i>Представництво в цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	-
5.1.	Поняття та види представництва в цивільному праві зарубіжних країн.		
5.2.	Поняття та види торгового (комерційного) представництва в країнах континентального права.		
5.3.	Торгове (комерційне) представництво в англо-американській правовій системі.		

6.	<i>Речові права в цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
6.1.	Поняття й види речових прав у зарубіжних країнах		
6.2.	Особливості речового права в країнах романо-германської правової системи.		
6.3.	Особливості речового права в країнах англо-американської правової системи.		
6.4.	Класифікація об'єктів речового права.		
7.	<i>Право власності в цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
7.1.	Право власності в зарубіжних країнах.		
7.2.	Захист права власності в романо-германській та англо-американській цивільно-правових системах.		
7.3.	Права на чужі речі в зарубіжних правових системах.		
7.4.	Інститут довірчої власності в праві Англії та США.		
8.	<i>Загальні положення про зобов'язання у цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
8.1.	Поняття та види зобов'язань у континентальній та англо-американській цивільно-правових системах.		
8.2.	Елементи зобов'язання		
8.3.	Множинність та зміна осіб у зобов'язаннях.		
8.4.	Припинення зобов'язання.		
8.5.	Зміст і виконання зобов'язань у зарубіжних цивільно-правових системах.		
9.	<i>Забезпечення виконання зобов'язань у цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
9.1.	Поняття та види забезпечення виконання зобов'язань у цивільному праві зарубіжних країн.		
9.2.	Завдаток як вид забезпечення виконання зобов'язань.		
9.3.	Поняття та види неустойки.		
9.4.	Поняття та види поруки. Поняття та види гарантії. Поняття та види застави.		
10.	<i>Захист цивільних прав та інтересів</i>	2	
10.1.	Поняття та способи захисту цивільних прав та інтересів.		
10.2.	Примусове виконання обов'язку в натурі.		
10.3.	Відшкодування збитків. Поняття та види збитків.		
10.4.	Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.		
10.5.	Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.		
11.	<i>Договори в цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
11.1.	Поняття та види договорів у цивільному праві зарубіжних країн.		
11.2.	Зміст договору в цивільному праві зарубіжних країн.		
11.3.	Умови дійсності договору в цивільному праві зарубіжних країн.		
11.4.	Порядок укладення договору в цивільному праві зарубіжних країн.		
12.	<i>Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн</i>	2	
12.1.	Зобов'язання із заподіяння шкоди в цивільному праві зарубіжних країн.		
12.2.	Компенсація моральної шкоди в праві зарубіжних країн		

13.	<i>Спадкове право зарубіжних країн</i>	2	
13.1.	Поняття та загальні положення спадкового права зарубіжних країн		
13.2.	Спадкування за заповітом у цивільному праві зарубіжних країн		
13.3.	Спадкування за законом у цивільному праві зарубіжних країн		
13.4.	Реалізація спадкових прав у цивільному праві зарубіжних країн		
	Всього	30	-

1.3. СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарське заняття 1

Тема 1. Поняття та джерела цивільного права в зарубіжних країнах

Питання для усного опитування та дискусії:

1. Поняття цивільного права в зарубіжних країнах:
 - поняття та ознаки приватного права;
 - дуалізм приватного права (цивільне та торгове право);
2. Поняття цивільно-правової системи (сім'ї) та її основні складові.
3. Поняття та види джерел цивільного права в зарубіжних країнах.
4. Характеристика джерел цивільного права в окремих зарубіжних країнах:
 - джерела цивільного й торгового права Німеччини;
 - джерела цивільного й торгового права Франції;
 - джерела цивільного й торгового права Англії та США;
 - джерела цивільного права мусульманських країн.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: приватне право, системи права, галузь права, інститут права, підгалузь (субінститут) права, норма права, джерела цивільного права в зарубіжних країнах, закони, міжнародні угоди, судовий прецедент, звичай, договір.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на вивченні положень наступних нормативних актів:

- Цивільний кодекс України;
- Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV;
- Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV та джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Фізична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття фізичної особи в цивільному праві зарубіжних країн і її цивільно-правового статусу.
2. Цивільна правоздатність фізичної особи в праві зарубіжних країн.
3. Інститут безвісної відсутності (оголошення померлим) громадянина в праві зарубіжних країн.
4. Поняття та зміст дієздатності в різних цивільно-правових системах.
5. Обмеження дієздатності фізичних осіб.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: людина, особа, суб'єкт права, співвідношення правоздатності та суб'єктивного права, обсяг цивільної правоздатності, правоздатність іноземних громадян та осіб без громадянства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на вивченні положень наступних нормативних актів:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04.11.1950 р.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI; <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text> ;

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус щодо ідентифікації фізичних осіб : Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text> ;

Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#Text>

джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Юридична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах.

Тема 4. Торгові товариства як суб'єкти цивільного права в зарубіжних країнах

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та ознаки юридичної особи в зарубіжних країнах.
2. Поняття та основні принципи правоздатності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних країн.
3. Класифікація юридичних осіб у зарубіжних правових системах.
4. Види юридичних осіб у континентальній цивільно-правовій системі.
5. Види юридичних осіб та інші форми здійснення підприємництва в англо-американській цивільно-правовій системі.
6. Правові форми здійснення (торгової) підприємницької діяльності в зарубіжних правових системах.
7. Юридичні форми здійснення торгової діяльності в окремих зарубіжних країнах.
8. Поняття та види торгових товариств у праві зарубіжних країн.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: юридична особа, теорії юридичної особи, ознаки юридичної особи, організаційна єдність, майнова відокремленість, найменування юридичної особи, органи управління, відокремлені підрозділи юридичної особи, філії юридичної особи, представництва юридичної особи, статут, засновницький договір, модельний статут, способи виникнення юридичної особи, порядок виникнення юридичної особи, юридична особа, теорії юридичної особи, ознаки юридичної особи, організаційна єдність, майнова відокремленість, найменування юридичної особи, органи управління, відокремлені підрозділи юридичної особи, філії

юридичної особи, представництва юридичної особи, статут, засновницький договір, модельний статут, способи виникнення юридичної особи, порядок виникнення юридичної особи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на положеннях таких нормативних актів:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/436-15> ;

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> ;

Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022. № 2465-IX.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text> ;

Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 року № 2275-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text> ;
джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 4

Тема 5. Представництво в цивільному праві зарубіжних країн

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та види представництва в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Поняття та види торгового (комерційного) представництва в країнах континентального права.
3. Торгове (комерційне) представництво в англо-американській правовій системі.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: торговий діяч, комерсант, підприємницька діяльність, торговий реєстр, фірма, фірмове найменування, торгова угода.

Під час вивчення зазначеної теми обов'язково слід ознайомитись з такими нормативно-правовими актами:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/436-15> ;

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> ;

джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 5

Тема 6. Речові права в цивільному праві в зарубіжних країнах

Тема 7. Право власності в цивільному праві зарубіжних країн.

Права на чужі речі в цивільному праві зарубіжних країн.

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття й види речового права у зарубіжних країнах:
 - поняття речового права та його відмінність від зобов'язального права;
 - особливості речового права країн романо-германської правової системи;
 - особливості речового права країн англо-американської правової системи.
2. Класифікація об'єктів речового права:
 - рухомі та нерухомі речі;
 - замінні та незамінні речі;

- споживні та неспоживні речі;
- подільні та неподільні речі;
- речі-істотні складові частини (невіддільні від речі), речі-приналежності та речі користування.

3. Поняття, зміст, способи набуття та припинення права власності у цивільному праві зарубіжних країнах.

4. Захист права власності у цивільному праві в зарубіжних країнах.

5. Інститут довірчої власності в праві Англії та США.

6. Права на чужі речі у цивільному праві в зарубіжних країнах.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: річ, майно, право власності, право на чужу річ, право володіння, право користування, право розпорядження, безпосереднє та опосередковане володіння, узуфрукт, сервітут, емфітевзис, поземельна рента, застава, іпотека, оренда, фідучіарна власність, траст, холдингова компанія, бенефіціарій, довірчий власник.

Для засвоєння матеріалу теми обов'язково слід ознайомитися з наступними нормативними актами:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> ;

джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 6

Тема 8. Загальні положення про зобов'язання у цивільному праві зарубіжних країн

Тема 9. Забезпечення виконання зобов'язань у цивільному праві зарубіжних країн

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та види зобов'язань.
2. Елементи зобов'язальних правовідносин (суб'єкти, об'єкти, зміст).
3. Множинність осіб у зобов'язанні.
4. Припинення зобов'язань.
5. Зміст зобов'язань.
6. Вимоги належного виконання зобов'язань:
 - суб'єкти виконання;
 - спосіб виконання;
 - обсяг виконання;
 - строк виконання;
 - місце виконання.
7. Характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань:
 - завдатку;
 - неустойки;
 - поруки;
 - гарантії;
 - застави.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: зобов'язальне право, зобов'язання, кредитор, боржник, договірні зобов'язання,

недоговірні зобов'язання, об'єкт зобов'язання, зміст зобов'язання, припинення зобов'язання виконанням, переданням відступного, зарахуванням, домовленістю сторін, прощенням боргу, поєднанням боржника і кредитора в одній особі, неможливістю його виконання, смертю фізичної особи, ліквідацією юридичної особи, умови виконання зобов'язання, сторони, місце, строк, способи, валюта та підтвердження виконання зобов'язання; виконання грошового зобов'язання, спосіб забезпечення виконання зобов'язання, завдаток, аванс, неустойка, штраф, пеня, порука, гарантія, застава, притримання, право довірчої власності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на вивченні наступних нормативних актів:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;
 джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 7

Тема 10. Захист цивільних прав та інтересів

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та способи захисту цивільних прав та інтересів.
2. Примусове виконання обов'язку в натурі.
3. Відшкодування збитків (поняття та види збитків).
4. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.
5. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття і зміст суб'єктивного права на захист, виникнення та здійснення права на захист, способи захисту цивільних прав, самозахист цивільних прав, необхідна оборона та крайня необхідність як засоби самозахисту цивільних прав.

Під час вивчення зазначеної теми обов'язково слід ознайомитись з такими нормативно-правовими актами:

Цивільний кодекс України та джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 8

Тема 11. Договори в цивільному праві зарубіжних країн

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та види договорів у цивільному праві зарубіжних країн.
2. Зміст договору в цивільному праві зарубіжних країн.
3. Умови дійсності договору в цивільному праві зарубіжних країн.
4. Порядок укладення договору в цивільному праві зарубіжних країн.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: договір, консенсуальний договір, реальний договір, односторонній договір, двосторонній (взаємний) договір, договір на користь третьої особи, основний договір, попередній договір, договір приєднання, непоіменовані (нетипові) договори, публічний договір, зміст договору, істотні умови договору, звичайні умови договору, випадкові умови договору, оферта, оферент, акцепт, акцептант, пролонгація договору.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту обов'язково слід ознайомитися з наступними нормативними актами:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 9

Тема 12. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн

Питання для усного опитування та дискусії

1. Зобов'язання із заподіяння шкоди в цивільному праві зарубіжних країн.
2. Компенсація моральної шкоди в праві зарубіжних країн.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: делікт, протиправність, шкода, причинно-наслідковий зв'язок, вина.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на вивченні положень наступних нормативних актів:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

джерела права зарубіжних країн.

Семінарське заняття 10

Тема 13. Спадкове право зарубіжних країн

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття та загальні положення спадкового права зарубіжних країн.
2. Спадкування за заповітом у цивільному праві зарубіжних країн.
3. Спадкування за законом у цивільному праві зарубіжних країн.
4. Реалізація спадкових прав у цивільному праві зарубіжних країнах.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: спадкоємець, спадкодавець, спадщина, черги спадкування, заповіт.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на вивченні положень наступних нормативних актів:

Цивільний кодекс України від 16.01.2003. № 435-IV.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> ;

джерела права зарубіжних країн.

1.4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

1.4.1 Завдання на самостійну роботу

Блок завдань (БЗ) № 1

Тема 1. Поняття та джерела цивільного права в зарубіжних країнах

Завдання 1. Скласти схему чи таблицю щодо джерел цивільного права країн романо-германської та англо-американської цивільно-правових систем (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2. Скласти схему чи таблицю щодо джерел цивільного права країн романо-германської та мусульманської цивільно-правових систем (порівняльно-правовий аналіз)

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 8 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 9 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 2

Тема 2. Фізична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю щодо цивільної правоздатності фізичної особи в праві Німеччини та України (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю щодо змісту цивільної дієздатності в праві США та України (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю щодо цивільної правоздатності фізичної особи в праві Франції та України (порівняльно-правовий аналіз).

2.2. Скласти таблицю щодо безвісної відсутності (оголошення померлим) громадянина в праві Іспанії та України.

Завдання 3.

3.1. Скласти таблицю щодо цивільної правоздатності фізичної особи в праві Італії та України (порівняльно-правовий аналіз).

3.2. Скласти таблицю щодо обмеження цивільної дієздатності фізичних осіб в праві США та Литви.

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 6 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 7 по 11 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 12 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 3

Тема 3. Юридична особа як суб'єкт цивільного права в зарубіжних країнах

Тема 4. Торгові товариства як суб'єкти цивільного права в зарубіжних країнах.

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю щодо видів юридичних осіб Німеччини та Великобританії (порівняльно-правовий аналіз за різними критеріями, зокрема нормативних джерел (загальних та спеціальних), правоздатності, способів утворення та ін.).

1.2. Скласти таблицю щодо торгових товариств в праві Німеччини, України, США (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю щодо видів юридичних осіб Франції та США (порівняльно-правовий аналіз за різними критеріями, зокрема нормативних джерел (загальних та спеціальних), правоздатності, способів утворення та ін.).

2.2. Скласти таблицю щодо торгових товариств в праві Франції, України, Великобританії (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 3.

3.1. Скласти таблицю щодо видів юридичних осіб Італії та України (порівняльно-правовий аналіз за різними критеріями, зокрема нормативних джерел (загальних та спеціальних), правоздатності, способів утворення та ін.).

3.2. Скласти таблицю щодо торгових товариств в праві Іспанії, України, Мексики (порівняльно-правовий аналіз).

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 5 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 6 по 11 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 12 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 4

Тема 7. Право власності в цивільному праві зарубіжних країн.

Права на чужі речі в цивільному праві зарубіжних країн.

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю щодо способів набуття права власності за законодавством Іспанії, Франції та України (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю про договір як підставу виникнення права довірчої власності за законодавством України та Німеччини (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю порівняльного аналізу емфітевзису та договору оренди земельної ділянки за законодавством України (обов'язково вказати переваги застосування кожного правового інституту).

2.2. Скласти таблицю щодо учасників правовідносин із трасту за законодавством США, Англії, України та Німеччини.

Завдання 3.

3.1. Скласти таблицю про право довірчої власності за законодавством Молдови, США та України.

3.3. Скласти таблицю про сервітути за законодавством України, Німеччини, Іспанії.

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 5 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 6 по 11 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 12 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 5

Тема 8. Загальні положення про зобов'язання у цивільному праві

зарубіжних країн

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю щодо правил уступки вимоги за законодавством України, Франції та Англії (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю про підстави припинення зобов'язань за законодавством України та Німеччини (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю порівняльного аналізу правил переведення боргу за законодавством України, Німеччини та США.

2.2. Скласти таблицю про підстави припинення зобов'язань за законодавством України та Франції (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 3.

1.1. Скласти таблицю щодо строку виконання зобов'язань за законодавством України, Франції та Англії (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю про сутність та значення принципу добросовісності виконання зобов'язань за законодавством України та Німеччини (порівняльно-правовий аналіз із вказівкою на конкретні норми права).

Завдання 4.

2.1. Скласти таблицю порівняльного аналізу місця виконання зобов'язань за законодавством України, Німеччини та США.

2.2. Скласти таблицю про сутність та значення принципів справедливості та розумності для зобов'язального права в Україні та Франції (порівняльно-правовий аналіз із вказівкою на конкретні норми права).

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 4 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 5 по 8 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 9 по 12 номери списку студентів за журналом.

Завдання 4. Виконують студенти від 13 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 6

Тема 10. Захист цивільних прав та інтересів

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю порівняльного аналізу відшкодування збитків як способу захисту цивільних прав та інтересів за законодавством України та Іспанії.

1.2. Скласти таблицю порівняльного аналізу умов цивільно-правової відповідальності за законодавством України та Франції.

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю порівняльного аналізу відшкодування збитків як способу захисту цивільних прав та інтересів за законодавством України та Франції.

2.2. Скласти таблицю порівняльного аналізу підстав звільнення від цивільно-правової відповідальності за законодавством України та Німеччини.

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 8 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 9 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 7

**Теми 11-12. Договори в цивільному праві зарубіжних країн
Недоговірні зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країнах**

Завдання 1.

1.1. Скласти таблицю щодо компенсації моральної шкоди в праві Німеччини та України (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю щодо захисту прав споживачів за законодавством США та України (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю щодо компенсації моральної шкоди в праві Франції та України (порівняльно-правовий аналіз).

2.2. Скласти таблицю щодо захисту прав споживачів за законодавством Іспанії та України.

Завдання 3.

3.1. Скласти таблицю компенсації моральної шкоди в праві Італії та України (порівняльно-правовий аналіз).

3.2. Скласти таблицю щодо захисту прав споживачів за законодавством Литви та України.

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 5 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 6 по 11 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 12 по 17 номери списку студентів за журналом.

Блок завдань (БЗ) № 8**Тема 13. Спадкове право зарубіжних країн***Завдання 1.*

1.1. Скласти таблицю щодо спадкування за заповітом у праві Німеччини та України (порівняльно-правовий аналіз).

1.2. Скласти таблицю щодо спадкування за законом у праві США та України (порівняльно-правовий аналіз).

Завдання 2.

2.1. Скласти таблицю щодо спадкування за заповітом у праві Франції та України (порівняльно-правовий аналіз).

2.2. Скласти таблицю щодо спадкування за законом у праві Іспанії та України.

Завдання 3.

3.1. Скласти таблицю щодо спадкування за заповітом у праві Італії та України (порівняльно-правовий аналіз).

3.2. Скласти таблицю щодо спадкування за законом у праві Литви та України.

Примітка:

Завдання 1. Виконують студенти від 1 по 5 номери списку студентів за журналом.

Завдання 2. Виконують студенти від 6 по 11 номери списку студентів за журналом.

Завдання 3. Виконують студенти від 12 по 17 номери списку студентів за журналом.

1.4.2. Вимоги до виконання та оформлення студентами індивідуальних завдань (самостійної роботи)

Індивідуальним завданням студента є завдання для самостійної роботи, яке виконується кожним студентом індивідуально. Для студентів денної форми навчання воно виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Індивідуальні завдання виконуються усіма студентами під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Індивідуальні завдання кожним студентом здійснюються протягом семестру у письмовому вигляді на аркушах А-4, які послідовно вкладаються в папку зі швидкозшивачем. Робота починається з титульного аркуша. Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється. Титульний аркуш оформляється за зразком 1.

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Зверху кожної сторінки у колонтитулі повинно бути зазначено на назву теми.

Виконані індивідуальні завдання по кожній темі студент обов'язково повинен приносити

на семінар з відповідної теми, на якій завдання оцінюється викладачем. Якщо завдання не виконане студентом, викладач у той же день виставляє 0 балів. Якщо по одній темі проводиться декілька семінарів, індивідуальні завдання виконуються на перший з них, якщо інше не зазначене в самому завданні. Індивідуальні завдання виконуються за висунутими вимогами, єдиними для усіх студентів.

Вимоги до складання порівняльних таблиць:

1. Обов'язковим елементом таблиці є виділення критеріїв, за якими здійснюється порівняння.
2. Порівняння здійснюється із використанням положень нормативно-правових актів, судової та іншої юридичної практики, навчальної та наукової літератури.
3. Інформація в таблиці має бути розширеною або з поданим тлумаченням її змісту після таблиці.

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра цивільного права та процесу**

**Самостійна робота з
ПОРІВНЯЛЬНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА**

Виконав:

Перевірив:

**Хмельницький
2023**

1. 5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

1.5.1. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття цивільного права в зарубіжних країнах.
2. Поняття та ознаки приватного права.
3. Дуалізм приватного права (цивільне та торгове право).
4. Поняття цивільно-правової системи (сім'ї) та її основні складові.
5. Поняття та види джерел цивільного права в зарубіжних країнах.
6. Джерела цивільного й торгового права Німеччини.
7. Джерела цивільного й торгового права Франції.
8. Джерела цивільного й торгового права Англії та США.
9. Джерела цивільного права мусульманських країн.
10. Поняття фізичної особи в цивільному праві зарубіжних країн і її цивільно-правового статусу.
11. Цивільна правоздатність фізичної особи в праві зарубіжних країн.
12. Інститут безвісної відсутності (оголошення померлим) громадянина в праві зарубіжних країн.
13. Поняття та зміст дієздатності в різних цивільно-правових системах.
14. Обмеження дієздатності фізичних осіб.
15. Поняття та ознаки юридичної особи в зарубіжних країнах.
16. Поняття та основні принципи правоздатності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних країн.
17. Класифікація юридичних осіб у зарубіжних правових системах.
18. Види юридичних осіб у континентальній цивільно-правовій системі.
19. Види юридичних осіб та інші форми здійснення підприємництва в англо-американській цивільно-правовій системі.
20. Правові форми здійснення (торгової) підприємницької діяльності в зарубіжних правових системах.
21. Юридичні форми здійснення торгової діяльності в окремих зарубіжних країнах.
22. Поняття та види торгових товариств у праві зарубіжних країн.
23. Поняття та види представництва в цивільному праві зарубіжних країн.
24. Поняття та види торгового (комерційного) представництва в країнах континентального права.
25. Торгове (комерційне) представництво в англо-американській правовій системі.
26. Поняття речового права та його відмінність від зобов'язального права.
27. Особливості речового права країн романо-германської правової системи.
28. Особливості речового права країн англо-американської правової системи.
29. Класифікації об'єктів речового права.
30. Поняття, зміст, способи набуття та припинення права власності у цивільному праві зарубіжних країн.
31. Захист права власності у цивільному праві в зарубіжних країнах.
32. Інститут довірчої власності в праві Англії та США.
33. Права на чужі речі у цивільному праві в зарубіжних країнах.
34. Поняття та види зобов'язань.
35. Елементи зобов'язальних правовідносин (суб'єкти, об'єкти, зміст).
36. Множинність осіб у зобов'язанні.
37. Припинення зобов'язань.
38. Зміст зобов'язань.
39. Вимоги належного виконання зобов'язань.

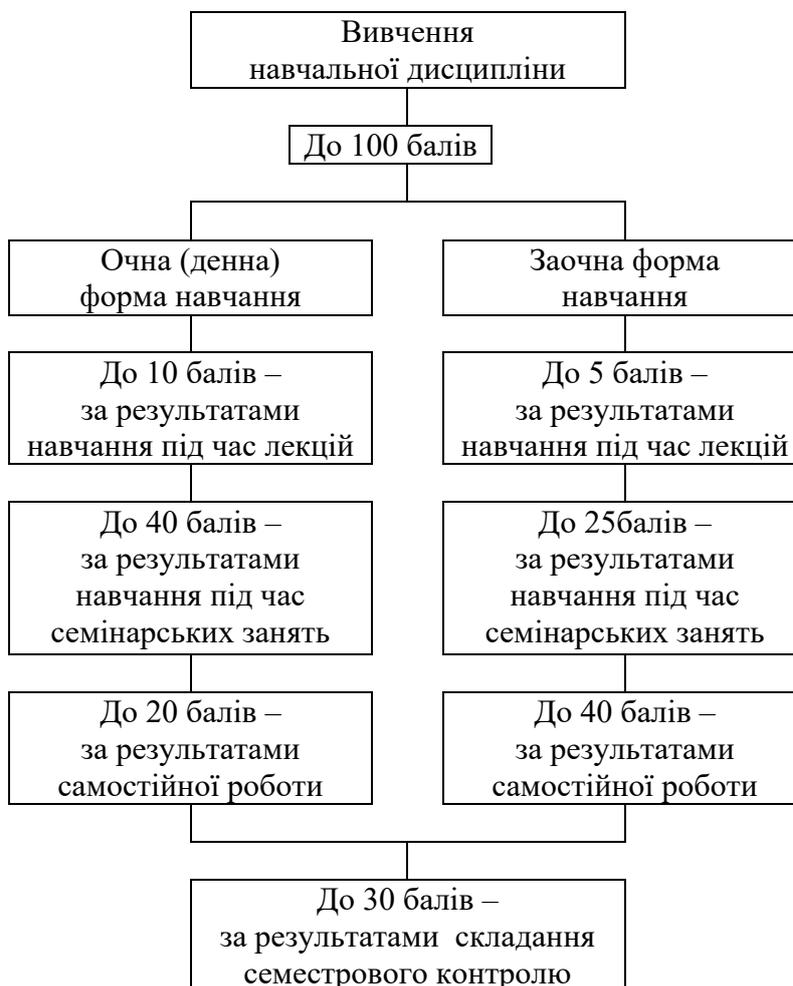
40. Суб'єкти виконання зобов'язань.
41. Спосіб та обсяг виконання зобов'язань.
42. Строк і місце виконання зобов'язань.
43. Характеристика завдатку як способу забезпечення виконання зобов'язань.
44. Характеристика неустойки як способу забезпечення виконання зобов'язань.
45. Характеристика поруки як способу забезпечення виконання зобов'язань.
46. Характеристика гарантії як способу забезпечення виконання зобов'язань.
47. Характеристика застави як способу забезпечення виконання зобов'язань.
48. Поняття та способи захисту цивільних прав та інтересів.
49. Примусове виконання обов'язку в натурі.
50. Відшкодування збитків (поняття та види збитків).
51. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.
52. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

1.5.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Поняття та види торгових товариств у праві зарубіжних країн.
2. Спадкування за законом у цивільному праві зарубіжних країн.
3. Поняття та особливості усиновлення в зарубіжних країнах.

2. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 15 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій														
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
1.	Денна	15	0,7	1,3	2,0	2,7	3,3	4	4,7	5,3	6	6,7	7,3	8,0	8,7	9,3	10,0

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Обсяг балів, здобутих студентом за самостійну роботу (індивідуальні завдання), обчислюється за сумою балів, здобутих за виконання кожного із цих завдань у таких межах:

Загальна кількість балів за самостійну роботу за семестр	Кількість Блоків завдань (БЗ) за семестр	Макс. кількість балів за кожену тему
20	8	2,5

3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

3.1. Основні джерела

1. Порівняльне правознавство: Курс лекцій / Л.В. Голяк, А.С. Мацко, О.В. Тюріна. К. : МАУП, 2004. 200 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Holiak_Liudmyla/Porivnialne_pravoznavstvo.pdf?PHPSESSID=8tub0992pltc9fu22gibu49g34

2. Порівняльне правознавство : підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін. ; за заг. ред. О. В. Петришина. Х. : Право, 2012. 272 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%B8%D1%88%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%B5%D0%B4-%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>

3. Шимон С. І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн: Навч. посіб: Курс лекцій. Київ: Вид-во КНЕУ, 2004. 220 с.

3.2. Допоміжні джерела

4. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. Київ: Видавництво «Україна», 1999. 542 с.

5. Борисова Ю.Є. Підстави та умови деліктної відповідальності у цивільному праві України та США (порівняльно-правовий аналіз): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Одеса, 2021. 217 с. https://docs.mgu.edu.ua/docs/vchen_rada/disertacii/borisova_dis.pdf

6. Гейнц Р.М. Речові права за законодавством Франції. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 6. С. 89-93. URL: http://lsej.org.ua/6_2017/6_2017.pdf
7. Гринько С. Д. Деліктні зобов'язання римського приватного права: поняття, система, рецепція: монографія; за наук. ред. Є. О. Харитонов. Хмельницький: ХУУП, 2012. 724 с.
8. Гринько С. Д. Деліктоздатність неповнолітніх фізичних осіб за цивільним законодавством України та зарубіжних країн: порівняльно-правовий аспект. *Часопис цивілістики: науково-практичний журнал*. 2015. Вип. 19. С. 158–165.
9. Гринько С. Д. Юридичні особи як суб'єкти деліктних зобов'язань за цивільним законодавством України та європейських країн: порівняльно-правовий аспект. *Університетські наукові записки*. 2013. № 3. С. 101–108.
10. Гринько С. Д. Загальні засади деліктного права Франції, Німеччини та України: порівняльно-правовий аналіз. *Приватне право і підприємництво*. Збірник наукових праць. 2009. Вип. 8 / Редкол. : Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Академії правових наук України, 2009. С. 169–172.
11. Майданик Р. Юридичні особи публічного права в країнах континентального права. *Юридична Україна*. 2010. № 2. С. 56-62
12. Отраднова О. Деліктні зобов'язання в цивільному праві Франції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2011. Вип. 86. С. 20-22.
13. Плахіна І. В. Зобов'язання із заподіяння шкоди в праві ФРН, Франції, Англії та США. *Часопис Академії адвокатури України*. 2013. № 4 (21). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chaau_2013_4_17/
14. Подоляк С.А. Деякі аспекти правового регулювання договорів в законодавстві Італії. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 483-485. URL: http://lsej.org.ua/6_2022/109.pdf
15. Сирко М. В. Цивільний кодекс Франції 1804 року та його вплив на цивільне законодавство країн Європи (на прикладі Польщі та Румунії) : дис. 12.00.01. Львів, 2015. 215 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-7.pdf>
16. Харитонов Є., Харитонova О. До питання про значення дихотомії «приватне право-публічне право». *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 2. С. 82-88.
17. Харитонов Є.О. Рецепція римського права і європейські системи приватного права. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр.* 2003. № 13. С. 51-59.
18. Цивільний кодекс (КОДЕКС НАПОЛЕОНА) (1804 р.). URL: https://pidru4niki.com/1965032358684/pravo/tsivilniy_kodeks_kodeks_napoleona_1804
19. German Civil Code. URL: https://www-gesetze--im--internet-de.translate.google.com/englis ch_bgb/englis ch_bgb.html?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc#p0037
20. Civil Code of Spain. URL: [https://www.mjusticia.gob.es/es/AreaTematica/DocumentacionPublicaciones/Documents/Spanish_Civil Code \(Codigo Civil Espanol\).PDF](https://www.mjusticia.gob.es/es/AreaTematica/DocumentacionPublicaciones/Documents/Spanish_Civil Code (Codigo Civil Espanol).PDF)
21. Codice civile italiano (Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 262). URL: <https://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-civile> ; https://socialsciences.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/collegeofsocialsciencesandinternationalstudies/politics/research/statorg/italy/ngo/Association_Law_-_Codice_Civile.pdf
22. Civil Code of the Republic of Lithuania, of July 18, 2000, Law No. VIII-1864 (as amended on April 12, 2011, No XI-1312). URL: <https://www.wipo.int/wipolex/ru/text/202048>
23. Código Civil Federal de México. URL: <https://mexico.justia.com/federales/codigos/codigo-civil-federal/>

4. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> — Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <https://supreme.court.gov.ua> – Верховний Суд
3. <http://www.president.gov.ua/documents/> — Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
4. <http://www.kmu.gov.ua/control/> — Урядовий портал.
5. <http://www.minjust.gov.ua/> — Міністерство юстиції України.
6. <http://zakon.nau.ua/> — Професійна юридична система Мега-НаУ.
7. <http://www.ligazakon.ua/> — Ліга:Закон — головний правовий портал України
8. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> — Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
9. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> — Єдиний державний реєстр судових рішень.

Оновлення навчально-методичних матеріалів:

Завідувачка кафедри цивільного права
та процесу, докторка юридичних наук,
професорка
28 серпня 2024 року

Світлана ГРИНЬКО

Схвалено

Рішення кафедри цивільного права та процесу
28 серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка
юридичних наук, професорка
28 серпня 2024 року

Світлана ГРИНЬКО

Обліковий обсяг оновлення 1,00 ум. др. арк.